

KORRALDUS

Välisõhu saasteloa andmine

I ASJAOLUD

Aktsiaselts VOLTA (rg-kood 10175210, aadress Tööstuse 47, 10416 Tallinn) (edaspidi ka *käitaja*) esitas 15.02.2016 Keskkonnaametile (edaspidi ka *loa andja*) välisõhu saasteloa taotluse ja lubatud heitkoguste projekti (LHK projekt). Käitaja taotleb välisõhu saasteluba saasteainete viimiseks välisõhku käitisest aadressil Koluvere küla, Kullamaa vald, Lääne maakond (katastriüksused 34202:001:0211; 34202:001:0159).

Aktsiaselts VOLTA põhitegevusalaks on elektrimootorite ja -generaatorite tootmine (EMTAK kood 27111). Saasteluba taotletakse sooja tootmiseks (EMTAK kood 35301) Koluvere lossi kütmiseks. Katlamaja asub Koluvere lossi kinnistu kõrval asuval Tallihoovi kinnistul. Katlamajas paikneb kaks puidupelletitega köetavat katelt, peakatel RM-300B nominaalvõimsusega 320 kW ja reservkatel nominaalvõimsusega 90 kW. Reservkatelt kasutatakse peakatla avarii või hooldustööde ajal, mõlemad katlad koos ei tööta. Puidupelletit kulub aastas kuni 106 tonni. Kütuse põletamisel viiakse katlamajast aastas välisõhku kokku kuni 4,4 tonni tahkeid osakesi, lämmastikoksiide, süsinikoksiidi, vääveldioksiidi, lenduvaid orgaanilisi ühendeid ja raskmetalle.

Käitise tootmisterritooriumi ümbritsevad vahetult äri- ja transpordimaad. Lähim elamu asub katlamajast ca 100 m kaugusel edela-läänesuunas. Lähimaks samalaadseks saasteallikaks on Koluvere lossi katlamajast ca 130 m kaugusel edela-lõunasuunas paiknev Koluvere hooldekodu ja Koluvere korterelamuid soojaga varustav katlamaja, mille käitajaks on SW ENERGIA OÜ (rg-kood 10552918). Katlamajas asub kaks katelt, puidukatelt nominaalvõimsusega 1 MW ja põlevkiviõlil töötav reservkatel nominaalvõimsusega 0,72 MW. Katlamaja käitamiseks on SW ENERGIA OÜ-le väljastatud välisõhu saasteluba nr L.ÕV/323764.

Kui välisõhu kaitse seaduse (edaspidi ka *VÕKS*) § 68 lõige 2 kohaselt on saasteloa omamine vähemalt ühe saasteaine tõttu kohustuslik, märgitakse saasteloa taotluses ja saasteloas kõik sellest saasteallikast eralduvad saasteained, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või rohkem. Vastavalt VÕKS § 68 lõikele 3, kui saasteallika käitaja ei ole ületanud määrusega nr 20 kehtestatud saasteainete heitkoguseid, siis on saasteainetel, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või enam, informatiivne tähendus. Keskkonnaamet võtab aluseks VÕKS § 68

lõike 2 ja kannab välisõhu saasteloale kõik andmed, mis on aastast 1 kg ja enam.

Lähtudes VÕKS § 77 lõikest 1 registreeris loa andja esitatud taotluse Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.02.2016 numbri all 15-2/16/117 ning kontrollis esitatud taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 12.11.2013 määruse nr 66 „Välisõhu saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loataotluse sisule esitatavad nõuded“ nõuetele. Loa andjal pidas vajalikuks esitatud LHK projektis täpsustada järgmisi küsimusi (telefonivestlus käitaja ja LHK projekti koostajaga 16.02.2016 ning Keskkonnaameti kiri käitajale 02.03.2016 nr 15-2/16/117-3):

1. Vastavalt LHK projektile kasutab käitaja kütusena puitpelletteid. Esitatud LHK projektis kasutati esialgselt pelletite põletamisel välisõhku viidud saasteainete heitkoguste arvutustes alumise kütteväärtuse suurus 8 MJ/kg. Nii madal alumine kütteväärtus on väga kõrge niiskusesisaldusega (ca 50%) puidul. Loa andja juhtis käitaja tähelepanu asjaolule, et vastavalt pelletitootjate andmetele (www.flexheat.ee) on pelletid madala niiskusesisaldusega (5...8%) ja kõrge alumise kütteväärtusega (17...18 MJ/kg). Parandatud ja täiendatud saasteloa taotluses ja LHK projektis on pelletite alumiseks kütteväärtuseks võetud 17,6 MJ/kg. Vastavalt suurenesid ka kõigi saasteainete heitkogused.

2. Lähtudes määruse nr 66 § 13 lõige 4 punktist 1 tuleb LHK projektis esitada välisõhu saaste fooniandmed, mis on saadud välisõhu saastatuse taseme pideva või pistelise seire tulemustest või piirkonna välisõhku sama saasteainet eraldavate saasteallikate koosmõju hindamisest. Käitaja poolt esitatud LHK projektis välisõhu saaste fooniandmeid puudusid.

Loa andja teavitas käitajat, et Koluvere lossi katlamajast ca 130 m kaugusel edela-lõunasuunas asub Koluvere hooldekodu ja Koluvere korterelamuid soojaga varustav katlamaja, mille käitajaks on SW ENERGIA OÜ (rg-kood 10552918). Katlamajas asub kaks katelt, puidukatel nominaalvõimsusega 1 MW ja põlevkiviõlil töötav reservkatel nominaalvõimsusega 0,72 MW. Katlamaja käitamiseks on SW ENERGIA OÜ-le väljastatud välisõhu saasteluba nr L.ÕV/323764. Loa andja palus LHK projektis hinnata nende kahe katlamaja koosmõju ja tulemused esitada maapinnalähedase õhukihi arvutusliku saastatuse taseme kaartidel saasteainete kaupa vastavalt määruses 66 § 13 lõige 5 punkt 3 toodud nõuetele.

3. Vastavalt määrusele 66 § 5 lõige 1 punkt 3 esitatakse LHK projekti saasteallika(te) asukoha kirjelduse juurde käitise asendiplaan või skeem koordinaatidega sobivas mõõtkavas, kuid mitte väiksemas kui 1:5000. Plaanile kantakse põhja-lõuna suund ning kõikide hoonete, rajatiste ja väljaspool neid toimuva tegevuse kohad; saasteallikate asukohad tootmisterritooriumil, antud tootmisterritooriumi ja samas piirkonnas asuvate teiste välisõhku saastavate käitiste tootmisterritooriumi piirid ning lähimad elumajad, näidates nende kauguse saasteallikast või tootmisterritooriumi piirist. Loa andja palus käitajal täiendada LHK projektis olevaid jooniseid ja kaarte, märkides ära lähimad elumajad ja teised samalaadsed saasteallikad, näidates nende kauguse saasteallikast või tootmisterritooriumi piirist.

Käitaja esitas täiendatud ja parandatud saasteloa taotluse ja LHK projekti Keskkonnaametile 22.03.2016 (registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.03.2016 nr 15-2/16/117-4). Keskkonnaamet pidas käitaja poolt esitatud andmeid piisavaks saasteloa menetluse algatamiseks, millest loa andja teavitas käitajat 28.03.2016 kirjaga nr 15-2/16/117-5.

Loa andja kontrollis välisõhu saasteloa taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 08.04.2011 määrusele nr 43 „Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtsused“. Nimetatud määruse § 2 lõige 2 sätestab, et paiksest saasteallikast (käitisest) eralduva saasteaine lubatud heitkoguse määramisel eeldatakse, et saasteaine sisalduse piirnormi täitmine on tagatud käitise tootmisterritooriumi piiril.

Saasteainete hajumisarvutused näitavad, et saasteainete maksimaalsed saastatuse tasemed tekivad saasteallikast 42 meetri kaugusel. Vastavalt LHK projektile võib arvutuslikul teel määratud lämmastikoksiidide saastatuse tase küündida kuni 5% ja summaarsetel tahketel osakestel kuni 20% vastavale saasteainele kehtestatud ühe tunni keskmisest saastatuse taseme piirväärtusest (SPV₁). Teiste saasteainete arvutuslik saastetase jääb alla 1% lubatust. LHK projektis toodud hajuvusarvutuste tulemustes on arvesse võetud saasteainete fooniandmeid, mis on saadud käitise mõjupiirkonda jäävate välisõhku sama saasteainet eraldavate saasteallikate koosmõju hindamisest.

II KAALUTLUSED LOA ANDMISEL JA MENETLUSKÄIK

Välisõhu saasteluba on VÕKS § 67 lõike 1 kohaselt dokument, mis annab välisõhu kaitse seaduses sätestatud juhtudel õiguse viia paiksest saasteallikast saasteaineid välisõhku ning määrab selle õiguse kasutamise tingimused. Vastavalt VÕKS § 67 lõikele 3 kohaldatakse välisõhu saasteloa taotlemisele ja andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid.

Vastavalt VÕKS § 78 lõikele 4 avaldas loa andja 28.03.2016 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded loa menetluse algatamise teate. Ettepanekuid ja vastuväiteid loa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

Vastavalt VÕKS § 78 lõikele 4 saatis loa andja 28.03.2016 kirjaga nr 15-2/16/117-6 käitaja saasteloa taotluse Kullamaa Vallavalitsusele arvamuse saamiseks seoses menetletava loaga. Ühtlasi informeeris Keskkonnaamet Kullamaa Vallavalitsust, et kui Kullamaa Vallavalitsus oma arvamust määratud tähtjaks esitanud ei ole või palunud määratud tähtaega pikendada, võib Keskkonnaamet vastavalt haldusmenetluse seadusele § 16 lõikele 2 lahendada ülalnimetatud saasteloa muutmise taotluse ilma Kullamaa Vallavalitsuse arvamusest. Kullamaa Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtjaks oma ettepanekuid ega vastuväiteid ega palunud määratud tähtaega pikendada.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõige 1 ja 2 ning Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005 a. määruse nr 224 (*edaspidi määrus nr 224*) "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹" § 2 punkti 1 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda, kui soojuselektrijaama või muu põletusseadme rajamisel (püstitamisel) või laiendamisel ning elektri- või soojusenergia tootmisel on põletusseadmete summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus 50-299 megavatti.

Koluvere lossi põletusseadmete summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 0,41 megavatti, mis on oluliselt madalam eespool nimetatud künnisvõimsusest (50 megavatti). Tuginedes eelnimetatule, eelhindangu koostamist vajalikuks ei peetud ja keskkonnamõju hindamist ei algatatud.

VÕKS § 46 lõike 1 kohaselt kehtestab saasteainete heitkoguste määramise korra ja määramise meetodid keskkonnaminister määrusega. VÕKS § 46 lg 2 sätestab, et kui saasteaine heitkoguse määramiseks ei ole määramismeetodit käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtestatud, võib saasteaine heitkoguse määramiseks kasutada rahvusvaheliselt üldtunnustatud või saasteloa, keskkonnakompleksloa või jäätmepõletamist käsitleva jäätmeloa andja hinnatud muud sarnast metoodikat, mille kasutamiseks annab kirjaliku nõusoleku Keskkonnaministeerium.

Käitaja välisõhu saasteloa taotlusmaterjalides on põletusseadmest eralduvate saasteainete heitkogused arvutatud keskkonnaministri 02. augusti 2004 a. määruse nr 99

„Põletusseadmetest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste määramise kord ja määramismeetodid“ alusel.

Saasteainete hajumisarvutuseks on kasutatud arvutiprogramme Garant-Universaal ja ISC3, mis vastavad VÕKS § 45 lõikes 3 ja keskkonnaministri 22.09.2004 määruses nr 120 „Välisõhu saastatuse taseme määramise kord“ § 8 lõige 1 punktis 1 toodud tingimustele (välisõhu saastatuse taseme määramiseks piirkonnas tohib kasutada Gaussi difusioonivõrrandi mudelit).

Vastavalt VÕKS § 89 lõige 1 punktile 6 peab paikse saasteallika käitaja kontrollima saasteallikast välisõhku viidud saasteainete heitkoguste koostist ja suurust ning nende vastavust saasteloas sätestatud kontrollarvudele.

Vastavalt LHK projektile võib arvutuslikul teel määratud tahkete osakeste, summaarselt (PM-sum) saastatuse tase küündida kuni 20% ühe tunni keskmisest saastatuse taseme piirväärtusest (SPV₁). Teiste saasteainete arvutuslik saastetase jääb alla 5% lubatust. Seega ükski käitisest välisõhku viidud saasteainetest ei ületa saastetaseme piirväärtust. Kuna Koluvere katlamajast välisõhku viidud saasteainete saastatuse tasemed on madalad, ei pea Keskkonnaamet vajalikuks saasteainete heitkoguste täpsustamist otseste mõõtmiste teel.

Vastavalt VÕKS § 82 antakse saasteluba tähtajatult või kindlaksmääratud tähtjaks, olenevalt saasteloa eritingimustest. Käitaja taotles välisõhu saasteloa väljastamist tähtajatult. Kuna vastavalt VÕKS § 89 lõige 1, punktile 3 peab käitaja enne oluliste muudatuste kavandamist tehnoloogiaprotsessis ja saasteallikate parameetrite muutmisel teavitama sellest loa andjat ja kui tehnoloogiaprotsessi muutmisel kaasnevad sellega olulised muudatused kasutatavate seadmete võimsuse (vastavalt VÕKS § 78 lõikele 2), kütuse või saasteainete heitkoguste osas, taotlema vastavalt VÕKS § 85 lõige 1 punktile 4 uue välisõhu saasteloa, siis pidas loa andja võimalikuks anda käitajale saasteloa tähtajatult.

Lähtudes eeltoodust ja arvestades, et antud välisõhu saasteloa taotluse menetluse käigus ei tuvastanud Keskkonnaamet taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolu VÕKS-i ja muude sellest seadusest tulenevate alamate õigusaktidega, saab Keskkonnaamet väljastada käitajale välisõhu saasteloa käitaja poolt taotletud ulatuses. Saasteloaiga kehtestatakse käitajale aastased ja hetkelised maksimaalsed saasteainete heitkogused, mida käitaja võib välisõhku viia katlamajast aadressil Koluvere küla, Kullamaa vald, Lääne maakond (katastriüksused 34202:001:0211; 34202:001:0159).

III OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, käitaja taotlusest ja tuginedes välisõhu kaitse seaduse §-le 70 ning Keskkonnaameti peadirektori 08.05.2014 käskkirja nr 1-4/14/242 “Regioonide põhimääruste kinnitamine” “ lisa 2 "Hiiu-Lääne-Saare regiooni põhimäärus" punktidele 2.1 ja 3.5.8 otsustan:

1. Väljastada Aktsiaseltsile VOLTA (rg-kood 10175210, aadress Tööstuse 47, 10416 Tallinn) tähtajatu välisõhu saasteluba nr L.ÕV/327441 saasteainete viimiseks välisõhku käitisest aadressil Koluvere küla, Kullamaa vald, Lääne maakond (katastriüksused 34202:001:0211; 34202:001:0159).

2. Avalikustada Aktsiaseltsile VOLTA välisõhu saasteloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

3. Käesolev korraldus jõustub teatavastegemisest.

4. Teha Aktsiaselts VOLTA välisõhu saasteluba nr L.ÕV/327441 kättesaadavaks Keskkonnaameti keskkonnateenuste portaalis (<https://eteenus.keskkonnaamet.ee/>).

Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaide loa andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Kaja Lotman
Hiiu-Lääne-Saare regiooni juhataja

Saata: Aktsiaselts VOLTA, aivar@volta.ee
Kullamaa Vallavalitsus, info@kullamaa.ee
Keskkonnainspektsiooni Läänemaa büroo, valve@kki.ee

Liia Krumm
välisõhu spetsialist
Hiiu-Lääne-Saare regioon